

Komáromi Zsófia Réka
Konzulens:
Pintér András Ferenc

Anyagharmónia
TDK 2019

Művészet; egy szó, amely szinte végtelen értelmezési lehetőséget hordoz magában, egyénfüggő asszociációkat, vizuális, verbális vagy érzelmi alapon. Az erre nyitott ember élvezettel vesz részt benne vagy akár ő maga is műveli. A művészetek gyönyörűsége a szubjektivitásban rejlik. Ki szívéhez melyik művészeti ág áll közelebb és melyik stílus, amiben az prezentálva van.

Vajon hol található kapcsolat a különböző ágak között? Ha ezeket ötvöznénk akkor vajon több ember preferenciájának tennénk eleget, így nagyobb közönség körében lenne kedvelt? Ezekre a kérdésekre egyik válasz lehet a filmművészet, ami bár rövid múlttal rendelkezik, mégis egyenrangú a többi művészeti ággal. Hiszen sikeresen keresztezte a vizuális és verbális igények kielégítését.

Én azonban kutatásomban egy kevésbé népszerű választéchnikát kerestem. Olyat, amely a vizualitás, vagyis képzőművészet és az építészet metszetében található. Építész hallgató létemre ez az oldal adott volt, a másik oldal viszont személyes preferenciámból adódik. Rajzolás, festészet, alkotás már egészen kis korom óta az életem szerves része és szerencsémre olyan közegben nőhettem fel, ahol megtanulhattam ezek fontosságát. Számomra ez az önkifejezés és az érzelmek átadásának a legtökéletesebb módszere.

Így mikor a technikám mivoltán gondolkoztam, visszanyúltam a saját élményeimhez, benyomásaimhoz. Elgondolkodtam azon, hogy mikor is fogalmazódott meg bennem, hogy az építészet nem csak funkcionalista jellegű, hanem a többivel egyenértékű része a művészetnek. A gondolatmenetem Antoni Gaudí munkához vezetett. Az ő határfeszegető művészete anno rendkívül felkeltette az érdeklődésem és harmonikus, organikus mozdulatai azóta nagy hatással vannak rám.

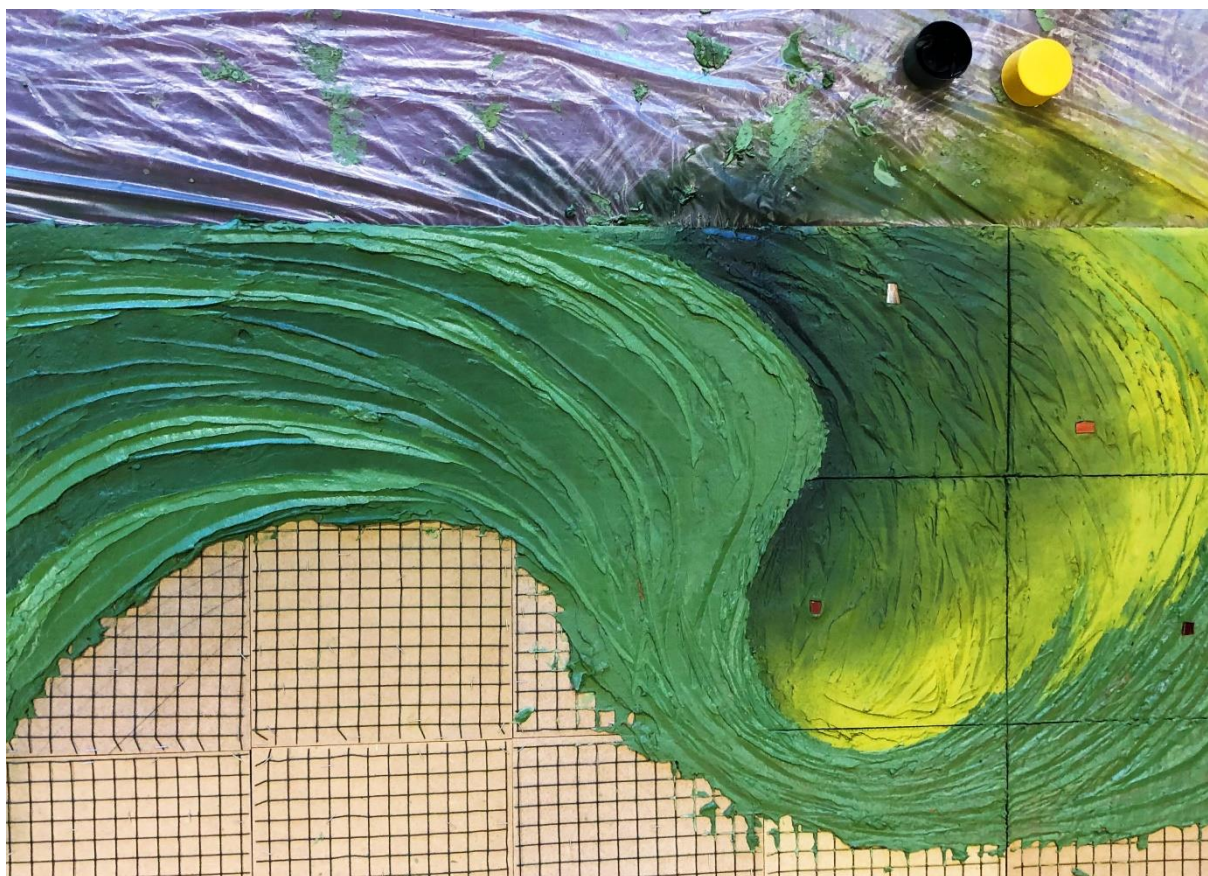
Gaudí házain egy visszatérő elem a mozaik technika, ami különleges hatást nyújt az épületek falain. Az anyaghasználata és funkciója miatt szorosan az építészet része, mégis egy képzőművészeti ág. Ezekből kiindulva választottam ezt a technikát a kutatásom alapjául.

A mozaik a murális technikák családjába tartozik. Lényege a különböző felületek díszítése. Története egészen Mezopotámiáig nyúlik vissza, dekoráláson kívül történetet elbeszélő funkciója is volt az évszázadok során. A kereszténység megjelenésétől kezdve megváltozott a célja és nem minél valóságosabb képet, hanem a transzcendens, szellemi világot szeretett volna ábrázolni. Korunkban is sok helyen fellelhető, de majdnem csak kizárólag felületfedés céljából alkalmazzák, különösebb mondanivaló nélkül.

Az anyaghasználat fontossága, mint az építészetben, mint a képzőművészetben kétségbevonhatatlan. Az határozza meg a kialakított formát, hogy az alapanyagunk mennyire

formálható. Sok esetben ez az alkotott felület nem igényel plusz vakolást, hiszen így adja át az alkotó által keresett esztétikai hatást. A mozaikok készítése közben használt anyagok: kerámia és kötőanyag. Kezdetben világos és sötét kavicsokból készültek, majd színeket is alkalmaztak az intenzívebb hatás érdekében. A kötőanyag lehet csemperagasztó, gipsz, cement, vagy egy még meg nem kötött felület is megfelelő. Alkotásomban elvonatkoztattam az általános elképzelésektől és a kötőanyagot helyeztem középpontba. Úgy hoztam létre a mozaikot, hogy ne a bele helyezett elemek adják az esztétikáját, hanem maga a kötőanyag is önmagában esztétikus legyen. A homogenitást elkerülve helyeztem rá néhány darab mozaikot is, így mindkét fontos elem megjelenik és találkozásuk is vizsgálható, viszont a hangsúly ugyanúgy az anyagon marad.

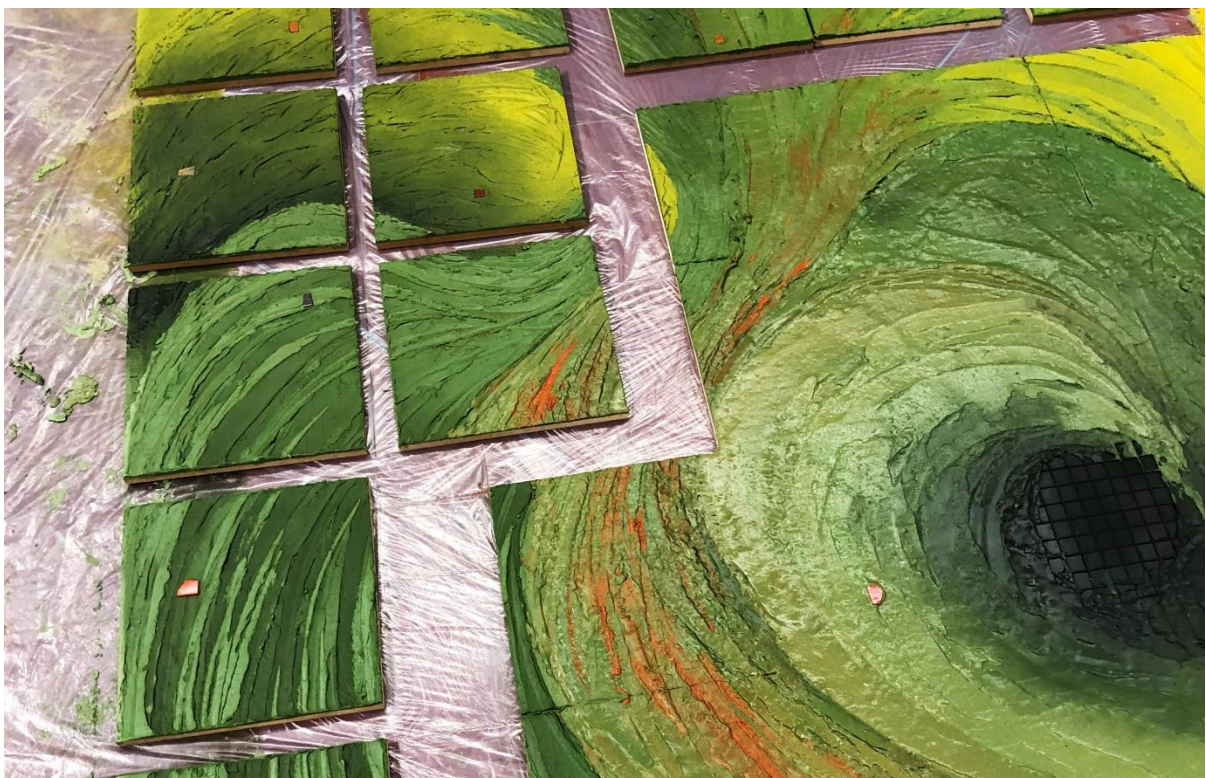
A fedésre szánt felület milyensége is fontos szerepet játszik az alkotó folyamatban. Sima, egységes anyagba nem tud belekötni a ragasztó, így hiába is a próbálkozás. Kell valami, amihez hozzá tud szilárdulni, érdes felület vagy akár a teljes felületet befedő háló. A projektben megjelenik ez az alapfelület is, így nincs a szemlélő elől elrejtve az, hanem az alkotás részévé válik.

Egy másik vizsgálendő szempont a színvilág. Mint előbb említettem, az első mozaikok monokrómok voltak. A színes festék megjelenésével sokkal intenzívebb és beszédesebb alkotások készülhettek. Sokszor alkalmaztak arany vagy akár ezüst elemeket is, főként a

szakrális tematikájú képeknél. A színválasztás egy jelentősen lényeges pontja az alkotási folyamatnak. Kívánt hatást, hangulatot nagy mértékben befolyásolja, nem véletlenül kategorizáljuk a színeket meleg és hideg csoportba. Egy olyan színt kerestem, amely nyugalmas hatású és segít átadni azt a harmóniát, organikusságot, amelyet az anyagok együttes megjelenítésével is kerestem. Így esett a választásom a zöld színre. Ezen az alapon felül a komplementer színét, a pirosat használtam a tömény zöld ellensúlyozásául. Különböző technikákkal többféle árnyalatot is sikerült létrehoznom, hogy még mozgalmasabbá tegyem az alkotást. Világos sárgástól egészen a feketéig terjedő skálán. A fekete rész csúcspontjában megjelenik az imént említett rácsos anyag, amely a ragasztó kötéséhez szükséges. Ez kompenzálja a világos színeket és bizonyos szempontból létrehoz egy középpontot is az intenzitásban. Itt láthatjuk az alkotást az alapoktól kezdve felépülni. A mozdulatok találkozásában különböző árnyalatok egymásra hatása vizsgálható, vagyis ezek egybe olvadása és egymás melletti léte.

Koncepcióm fontos eleme az alkotás anyagszerűsége ellenében megjeleníteni a mozaik lényegi mivoltát. Mégpedig a darabokból felépülő struktúrát. Ebből kifolyóan a képet 25 darab 25cm x 25cm-es falapokból építettem ki egy négyzetet alakítva. Az alkotás folyamatában egybe kezeltem a felületet, de az egyes darabok önmagukban is képesek érvényesülni. Ebben a jelenségben jól megfigyelhető ezáltal a rész és az egész kapcsolata és az egymástól való függése. A rész csak annyira függ az egésztől, mint az egész a résztől. Ezen kívül érdekes felvetés még ezeknek az egységeknek a különböző variánsai. Vajon azok hatása is hasonló, vagy ugyanazokból a darabokból összeállítva egy teljesen más hatás is elérhető-e számunkra?

Az anyaggal és a színekkel kísérletezve hoztam létre a felületet. Az alkotás során csemperagasztóba kevertem különböző színű festékport. A zöld színhez sárgát és pirosat keverve a különböző árnyalatok természetes átmeneteire és találkozásaira törekedtem. Néhol a pigment festék nyers formában is megfigyelhető. A ragasztót spatulával formáztam, így kialakítva lendületes, organikus formákat. Néhol intenzív bemélyedésekkel, néhol csendes, sima felületekkel. Helyenként festékszóró alkalmazásával emeltem ki formákat vagy színek kontrasztját. Ezzel egyfajta vakolatot hozzáadva, és visszautalva a ragasztó eredeti funkciójára.

A kép absztrakt formáiból adódóan nem lehet kijelölni egy egyértelmű nézetet, hiszen minden irányból nézve hordoz magában értelmet. Éppen ezért a földön installálva a mű körbejárható és megmarad a többféle nézőpont lehetősége. Ezzel egyszerre reflektál a mozaikok eredeti, padlódíszítő funkciójára is.

Formák keresésével, de legfőképp intuitív módon készült el a munkám, hiszen a természetes megjelenés az ember tudatalatti gondolataiból születik és nem pedig a részletekig menő megtervezésből. A projekt igényelt tervezést és gondolatmenetet, de a spontán ötletek is kaptak helyet benne. Ezáltal még jobban reflektál az építészetre jellemző precizitásra és a művészet érzelemdúságára. Az anyag, felület, szín, kompozíció és a technika vizsgálata során megfigyelt kettősségek is egy egymással természetes megjelenési formát öltenek a műben.

